

Reglementarea voluntariatului in Romania. Legea 78/2014-perspective, noutati, drepturi

In data de 26 iulie 2014 a intrat in vigoare Legea 78/2014 de abrogare a Legii 195/2001, c constituie actul normativ principal in materia reglementarii activitatii de voluntariat.

Noua lege, are preia structura actului normativ anterior in vigoare, aduce o schimbare esentiala in ceea ce priveste reglementarea voluntariatului, recunoscut pentru prima data drept experienta profesionala si/sau in specialitate, in functie de tipul activitatii. Singura conditie este aceea ca voluntariatul sa se fi realizat in domeniul studiilor absolvite (art. 10(2) Legea 78/2014).

Spre deosebire de reglementarea in abstracto ce punea anterior bazele voluntariatului in Romania, Legea 78/2014 mizeaza pe implicatiile pozitive ale participarii la activitati de voluntariat si ofera parghiile necesare integrarii tinerilor voluntari pe piata muncii. Se recunoaste, astfel, functia sociala a activitatilor de voluntariat, rolul acestora in dezvoltarea educatiei si a formarii profesionale si valoarea acestor initiative, ce servesc la cresterea competitivitatii pe piata muncii. Acestea sunt considerentele care conduc la integrarea in textul de lege a unor dispozitii speciale referitoare la sustinerea sectorului non-guvernamental, si in special a iniciativelor in domeniul voluntariatului, de catre autoritatile administratiei publice locale.

Implicarea in activitati de voluntariat

Conform noii reglementari, voluntariatul se desfasoara in baza unui contract incheiat in mod obligatoriu in forma scrisa. (art. 11(1)). Inaintea inceperii activitatii de voluntariat, o copie a contractului trebuie predata voluntarului. Acest contract trebuie insotit de fisa de voluntariat si de fisa de protectie a voluntarului.

Etapa premergatoare incheierii contractului presupune acceptarea de catre organizatia-gazda a cererii de colaborare, inaintata de catre voluntar. Aceasta isi are bazele intr-o alta cerere, de data aceasta realizata de catre organizatia gazda, prin care isi manifesta disponibilitatea de a colabora cu voluntari. Atentia sporita acordata de catre legiuitor acestui gen de activitati rezulta, printre altele, din inserarea de instrumente menite a facilita activitatea voluntarului si de a-l echipa cu acele cunostite tehnice si practice necesare

prestării activităților. Astfel, organizația-gazdă poate oferi voluntarilor cursuri de instruire, formare și pregătire profesională în domeniul în care aceasta activează.

Drepturile și obligațiile partilor

Fisa de voluntariat, menționată la începutul articolului și obligatorie încă de la momentul încheierii contractului de voluntariat, este actul ce trece în revista tipurile de activități la care voluntarul va participa.

Mai mult, legea prevede conținutul minim al contractului de voluntariat în materie de drepturile voluntarului, cu referire la:

- a) dreptul de a desfășura activitatea de voluntariat în concordanță cu capacitatea și disponibilitatea acestuia;
- b) dreptul de a solicita organizației-gazdă eliberarea certificatului de voluntariat însoțit de raportul de activitate;
- c) dreptul la confidențialitate și protecția datelor personale;

De cealaltă parte, obligațiile ce incumbă voluntarului sunt următoarele:

- a) obligația de a presta o activitate de interes public, fără remunerație;
- b) obligația unei conduite complementare cu obiectivele generale ale voluntariatului - îmbunătățirea calității vieții și reducerea sărăciei, dezvoltare sustenabilă, sănătate, prevenirea și gestionarea efectelor dezastrelor, incluziunea socială și, totodată, lupta împotriva excluderii sociale și discriminarea;
- c) obligația voluntarului de a îndeplini sarcinile prevăzute în fisa de voluntariat, precum și respectarea instrucțiunilor stipulate în fisa de protecție a voluntarului;
- d) obligația de a păstra confidențialitatea informațiilor la care are acces în cadrul activității de voluntariat, pe perioada desfășurării contractului de voluntariat și pe o perioadă de 2 ani după încetarea acestuia;
- e) obligația de a anunța indisponibilitatea temporară de a presta activitatea de voluntariat în care este implicat.

Cu privire la drepturile și obligațiile asociației-gazdă în raporturile sale cu voluntarii, Legea 78 menționează următoarele:

drepturi

- a) dreptul de a stabili organizarea și funcționarea activității de voluntariat;
- b) dreptul de a iniția conținutul fișei de voluntariat, pe care o adaptează la solicitarea și pregătirea voluntarului, precum și la tipul de activități de voluntariat desfășurate de către organizația-gazdă;
- c) dreptul de a exercita controlul asupra modului de implementare a fișei de

voluntariat prin coordonatorul de voluntari;

d) dreptul de a constata abaterile voluntarului, raportate la clauzele stabilite in contractul de voluntariat, fisa de voluntariat si/sau in fisa de protectie a voluntarului.

obligatii

a) obligatia de a asigura desfasurarea activitatilor sub conducerea unui coordonator de voluntari, cu respectarea conditiilor legale privind securitatea si sanatatea in munca, in functie de natura si de caracteristicile activitatii respective;

b) obligatia de a suporta cheltuielile de hrana, cazare si transport pentru voluntar in desfasurarea activitatii sale de voluntariat;

c) obligatia de a suporta alte cheltuieli ocazionate de desfasurarea activitatii de voluntariat, cu exceptia celor aferente muncii prestate de catre voluntar.

Perspectiva franceza

Dreptul francez nu asigura o reglementare unitara a voluntariatului. Diferite acte normative trateaza aspecte distincte legate de activitatea de voluntariat, cat si regulile asociate fiecarui tip de activitate de voluntariat. Cu toate acestea, reglementarea aparent disparata asigura mijloacele de promovare a voluntariatului, oferind celor implicati in activitati nonprofit drepturi extinse in materie de asigurari sociale.

Reglementarea franceza distinge intre doua concepte-*bénévolat* si *volontariat*. Activitatea unui *bénévole* este libera si nu are un statut legal clar definit in legislatie. De cealalta parte, un *volontaire* beneficiaza de un statut legal si poate exercita activitati specifice de voluntariat exclusiv in raport cu asociatia cu care a incheiat un contract in acest sens.

O serie de acte normative au menirea de a promova implicarea in activitati de voluntariat. Este permis cumulul de ore la lucru, pentru a oferi angajatilor posibilitatea de a beneficia de zile libere in scopul implicarii in activitati derulate de catre asociatiile non-profit. Angajatii au, de asemenea, posibilitatea de a participa la training-uri in sfera activitatii non-profit pe care o desfasoara. Aceste training-uri pot fi finantate de catre angajator prin intermediul unor programe de pregatire continua dezvoltate la nivelul companiilor.

Ceea ce trebuie mentionat este faptul ca accesul persoanelor somere la activitati de voluntariat este conditionat de prezenta a doi: (i) activitatea desfasurata in cadrul programelor de voluntariat nu o poate inlocui pe cea derulata la locul de munca si (ii) voluntarul trebuie sa aduca dovezi in sensul

ca timpul alocat voluntariatului nu constituie un impediment la cautarea unui loc de munca. In plus, nu este acceptat voluntariatul desfasurat in cadrul unei asociatii unde voluntarul a activat inainte ca angajat.

Cei ce desfasoara activitati ca si *volontaire* au dreptul la o indemnizatie scutita de taxe si sunt asigurati in cadrul sistemului national de asigurari de sanatate.

Elementul principal in materie de voluntariat il reprezinta schema suport, prin intermediul careia se permit recunoastera si validarea activitatilor realizate ca voluntar (validarea de experienta, VAE in dreptul francez). La finalul procedurii de VAE, aplicantul obtine o diploma de calificare in domeniul in care a desfasurat activitati de voluntariat. Astfel, diploma/certificatul poate fi obtinut in parte/in totalitate in urma desfasurarii de activitati de voluntariat pentru o perioada de minim 3 ani in domeniul in care se doreste obtinerea diplomei. Se parcurge in prealabil o etapa de evaluare a nivelului de cunostinte dobandite in urma celor 3 ani de practica.

Nu in ultimul rand, subliniem aparitia anumitor initiative in domeniul privat. In acest sens, companiile pot pune la dispozitia ONG-urilor o parte din angajatii proprii, prin intermediul unui program de „*mécénat de compétence*”, sau patronaj social. De cealalta parte, programul de „*bénévolat de compétence*” reprezinta o initiativa a anjajatului in afara orelor de munca, de multe ori in urma campaniilor de promovare a voluntariatului realizate de catre angajator.